

Temmuz'da cari açık beklentilerin hafif altında kaldı

11 Eylül 2020

Temmuz'da 1,8 milyar \$ cari açık verildi. TÜİK geçen yılın Temmuz ayında 2,0 milyar \$ fazla veren cari dengenin, bu senenin aynı ayında 1,8 milyar \$ açık verdiğini açıkladı. Medyan beklenti ve bizim beklentimiz 2,0 milyar \$ seviyesinde açık verilmesiydi. Böylece, 12 aylık birikimli cari açık da 11,1 milyar \$'dan 14,9 milyar \$'a yükseldi. Yurtdışı yerleşiklerin mevduatı ve bankaların yurtdışı şubeler ile işlemleri kanalıyla 3,7 milyar \$ sermaye girişi olduysa da, net hata noksan kalemindeki 3,2 milyar \$'lık açık, resmi rezervlerde 1,3 milyar \$ daha kayıp yaşandığı anlamına geliyor. Böylece, resmi rezervlerde sene başından beri görülen düşüş de 31,4 milyar \$'a ulaşmış oldu.

Ocak-Temmuz döneminde ise, cari açık 21,6 milyar \$'a ulaşırken, bu geçen yılın aynı dönemindeki 2,1 milyar \$ fazlaya göre önemli bir bozulmaya işaret etti. Aynı dönemdeki 4,6 milyar \$ (kayıtlı) sermaye çıkışı ve net hata-noksan kaleminde görülen 5,1 milyar \$'lık kayıt-dışı çıkışlar da hesaba dahil edildiğinde, resmi rezervlerde kabaca 31 milyar \$'lık düşüş meydana geldi (10 milyar \$'lık Katar swap anlaşmasına rağmen).

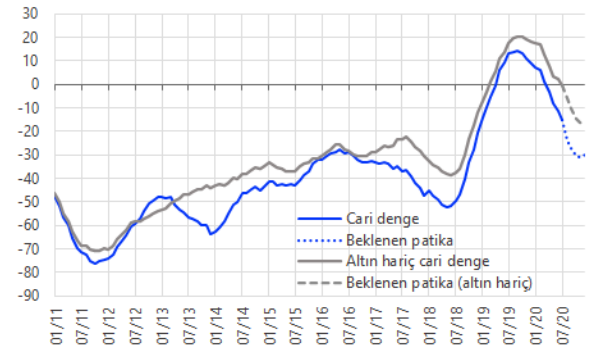
Özel sektör borç azaltmaya devam ederken, portföy çıkışları da sürdü. Temmuz'da dış borç çevirme oranları, bankalar için %89, reel sektör şirketleri için %74 olurken, kısa vadeli kredilerle birlikte toplamda 0,3 milyar \$'lık küçük miktarda sermaye çıkışı yaşandı. Özel sektör, 2018'in ortalarından beri dış borçlarını azaltırken, bu süreçte bankalar yaklaşık 34 milyar \$, reel sektör de 7 milyar \$ dış borç geri ödemesinde bulundu (Eurobondlar dahil). Bu arada Temmuz'da da 0,5 milyar \$'ı hisse senetlerinden, 0,4 milyar \$'ı da devlet tahvillerinden olmak üzere portföy yatırımlarından 0,9 milyar \$'lık çıkış oldu. Buna göre, sene başından beri bu iki kanaldan toplam çıkışlar 13 milyar \$'ı geçti.

12 aylık birikimli cari açık sene sonunda GSYH'nin %4'ünü aşabilir. 12 aylık birikimli cari dengede Eylül 2019 itibariyle 14 milyar \$ fazlaya geçilmesinin ardından başlayan geri dönüş ile Temmuz ayı itibariyle 15 milyar \$ açığa ulaşıldı. Enerji ithalat maliyetinden sağlanan tasarrufa karşın, turizm ve diğer hizmetlerle birlikte, bavlul ticareti gelirlerindeki ciddi düşüş ve olumsuz baz etkisi nedeniyle, cari açıktaki yükseliş önümüzdeki aylarda da devam edecek gibi görünüyor. Hatta, Ağustos ayı dış ticaret sonuçları baz alındığında, aylık cari açığın 5 milyar \$'ı aşabileceği görülüyor, ki bu da 12-aylık açığın 24 milyar \$'a yaklaşması anlamına gelecek. Artış eğiliminin ilerleyen aylarda devam etmesini ve cari açığın 2020 yılını 30 milyar \$'ı civarında (GSYH'nin %4,3'ü) tamamlamasını bekliyoruz.

Altın ithalatı da cari açığa önemli katkı yapıyor. Ağustos ayında altın ithalatının 4 milyar \$'ı aşması, cari açık içinde altının katkısının daha fazla öne çıkardı. Son 1 yıllık dönemde net altın ithalatının 14,5 milyar \$'a ulaşmış olması, altın hariç cari açığın sadece 0,5 milyar \$ olduğu anlamına geliyor. Bu açıdan, altın ihracatı ve ithalatını tahmin etmenin neredeyse imkansız olması nedeniyle, cari açık tahmini üzerinde (sadece altın ticareti kaynaklı) yukarı ve aşağı yönlü riskler bulunduğunu da belirtmek gerekiyor.

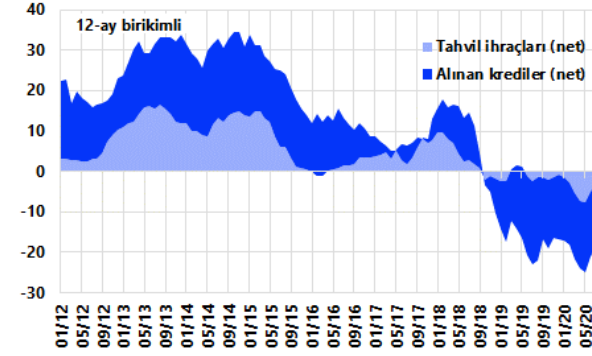
Lütfen raporun sonundaki yasal uyarıları göz önünde bulundurunuz.

Grafik 1: 12 aylık cari denge (Milyar \$)

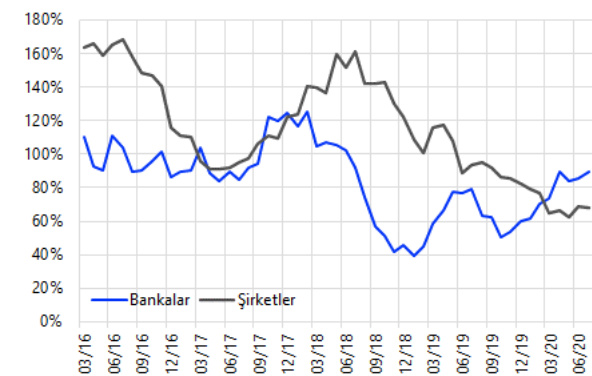
Kaynak: TCMB

Grafik 2: Özel sektör yurtdışı borçlanması (Milyar \$)

Kaynak: TCMB

Grafik 3: Dış borç çevirme oranları (6 aylık har. ort.)

Kaynak: TCMB

Serkan Gönençler
Ekonomist

serkan.gonencler@gedik.com
+90 212 385 42 38

TABLO 1: Ödemeler Dengesi (Milyar USD); Temmuz 2020

	Aylık		Yılbaşından beri		12-aylık	
	Temmuz 20	Temmuz 19	Temmuz 20	Temmuz 19	Temmuz 20	Haziran 20
Cari İşlemler Hesabı	-1.8	2.0	-21.6	2.1	-14.9	-11.1
Dış Ticaret Dengesi (ÖİB Tanımlı)	-1.9	-2.3	-20.1	-9.3	-27.5	-27.9
Dış Ticaret Dengesi	-2.7	-3.3	-26.6	-17.1	-39.0	-39.6
Bavul Ticareti, Navlun, vb.	0.8	1.0	6.5	7.8	11.5	11.7
Hizmetler Dengesi	0.3	4.9	4.0	18.1	23.0	27.6
Gelir Dengesi	-0.3	-0.8	-5.3	-6.9	-10.9	-11.3
Cari Transferler	0.1	0.1	-0.2	0.3	0.5	0.6
Finans Hesapları; rezervler hariç (-)	-3.7	-1.9	4.6	-1.9	1.7	3.5
Doğrudan Yatırımlar (-)	-0.2	-0.6	-2.2	-3.7	-4.3	-4.6
Net Varlık Edinimi (-)	0.5	0.2	1.4	1.7	2.6	2.4
Net Yükümlülük Oluşumu	0.7	0.8	3.6	5.4	6.9	7.0
Portföy Yatırımları (-)	-0.3	-0.1	12.5	-1.7	15.4	15.6
Net Varlık Edinimi (-)	-0.6	1.2	-1.7	3.2	-0.3	1.6
Net Yükümlülük Oluşumu	-0.4	1.3	-14.1	4.9	-15.6	-14.0
Hisse senedi	-0.5	0.1	-4.4	0.9	-5.0	-4.4
Devlet tahvili	-0.4	0.4	-7.2	-2.1	-8.3	-7.5
Eurobono (kamu)	0.0	2.3	-0.2	5.8	0.8	3.1
Eurobono (bankalar)	0.5	-1.4	-0.9	0.4	-2.4	-4.3
Eurobono (şirketler)	0.0	0.0	-1.4	-0.1	-0.8	-0.8
Krediler (-)	0.4	0.8	7.6	8.6	16.6	17.0
Net Varlık Edinimi (-)	0.0	0.0	-0.2	-0.1	0.2	0.3
Net Yükümlülük Oluşumu	-0.4	-0.8	-7.8	-8.6	-16.4	-16.7
o/w Bankalar	0.1	-0.7	-3.7	-6.5	-8.6	-9.3
o/w Şirketler	-0.5	0.0	-3.8	-1.6	-7.1	-6.5
Efektif ve Mevduatlar (-)	-3.1	-0.8	-13.2	3.2	-20.9	-18.6
Net Varlık Edinimi (-)	-1.2	1.5	1.4	9.6	-0.3	2.4
Net Yükümlülük Oluşumu	2.0	2.3	14.6	6.4	20.5	20.9
Ticari Krediler (-)	-0.5	-1.2	-0.1	-8.3	-5.2	-6.0
Net Varlık Edinimi (-)	1.6	0.8	-6.8	0.0	-6.4	-7.2
Net Yükümlülük Oluşumu	2.1	2.0	-6.7	8.3	-1.1	-1.2
Rezerv Varlıklar	-1.3	3.2	-31.4	4.0	-29.0	-24.6
Net Hata Noksan	-3.2	-0.7	-5.1	-0.2	-12.4	-10.0
<i>Ek Bilgi:</i>						
Özel Sektörün Toplam Borçlanması	0.1	-2.1	-9.8	-7.8	-18.9	-21.0

Kaynak: TCMB, Gedik Yatırım

YASAL UYARI

Burada yer alan bilgiler Gedik Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından genel bilgilendirme amacı ile hazırlanmıştır. Yatırım Danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak Yatırım Danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Herhangi bir yatırım aracının alım-satım önerisi ya da getiri vaadi olarak yorumlanmamalıdır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Burada yer alan fiyatlar, veriler ve bilgilerin tam ve doğru olduğu garanti edilemez; içerik, haber verilmeksizin değiştirilebilir. Tüm veriler, Gedik Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan alınmıştır. Bu kaynakların kullanılması nedeni ile ortaya çıkabilecek hatalardan Gedik Yatırım Menkul Değerler A.Ş. sorumlu değildir.